

Voorstel van resolutie betreffende het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel bij wijze van proef

- ingediend door Filip Dewinter, Wim Van Osselaer, Bruno Valkeniers, Anke Van dermeersch en Gerolf Annemans –

Toelichting

Op dinsdag 29 januari keurde de Beverse gemeenteraad unaniem een motie goed, ingediend door de Beverse Open VLD, waarin aan de Vlaamse regering wordt gevraagd de Liefkenshoektunnel geheel of gedeeltelijk tolvrij te maken bij wijze van proef.

De Antwerpse ring is de drukst bereden verkeersader van Antwerpen. De eindeloze files in en rond Antwerpen kosten onze samenleving veel geld en zijn fnuikend voor onze economie. De knelpuntanalyse 'R1 Ring rond Antwerpen' (12/2009) stelt terecht dat de verkeerscongestie rond Antwerpen 'bijzonder ernstig' is. De filezwaarte en de voertuigverliesuren nemen overigens veel sterker toe dan het verkeersvolume. De kost van de te grote verkeersintensiteit op de ring is overigens niet enkel economisch. De verkeersintensiteit op de ring eist in combinatie met de veelvuldige weefbewegingen ook zijn tol op het gebied van de verkeersveiligheid. De kans op een letselincident op de Antwerpse ring is zelfs dubbel zo groot als op de Brusselse ring.

Ondertussen is de Vlaamse regering bezig met het voorbereiden van een beslissing met betrekking tot het Oosterweeltraject die de Antwerpse mobiliteitsknoop moet ontwarren. Een beslissing wordt echter pas ten vroegste verwacht in het najaar van 2013 en volgens de huidige timing zou de realisatie niet voor 2021 zijn. Het heeft er echter nu al alle schijn van dat deze timing niet zal worden gehaald.

Terwijl de files op de Antwerpse ring blijven aandikken, ligt er een tunnel – de Liefkenshoektunnel – die veel gekost heeft en perfect in staat is om de ring gedeeltelijk te ontlasten, maar die schromelijk onderbenut blijft omwille van de tolheffing. Uit tellingen van de VAB blijkt dat vrachtwagenchauffeurs de Liefkenshoektunnel links laten liggen omwille van de tolheffingen. Uit een verkeerstelling van het havenbedrijf blijkt dat maar liefst 55% van de vrachtwagens van de E17 naar het Delwaidedok door de Kennedytunnel rijdt en – omwille van de kost – slechts 45% de Liefkenshoektunnel gebruikt.

Het is onverantwoord dat de Vlaamse regering de fileproblemen nog jaren zou laten aanslepen. Een maatregel als het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel, waar trouwens een algemeen maatschappelijk draagvlak voor bestaat, dringt zich op. De Liefkenshoektunnel is overigens de enige toltunnel in België. Voor de kostprijs van de andere tunnels moeten de gebruikers niet bijdragen.

De automobilistenvereniging VAB pleitte er al voor om de Liefkenshoek tijdelijk tolvrij te maken. Ook de Antwerpse afdeling van de transportvereniging SAVA deed al een voorstel om de Liefkenshoektunnel één maand tolvrij te maken om zo te onderzoeken welke

verschuivingen dit veroorzaakt. Ze wezen op de hoge kostprijs die vaak een hinderpaal vormt om de tunnel te gebruiken. Voor de wegvervoerders zijn die extra kosten soms tot een vijfde van hun ritprijs, stelt SAVA.

Ook de haven is sterk vragende partij voor het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel. Eddy Bruyninckx, de directeur van het Gemeentelijk havenbedrijf, wees er reeds op dat de Liefkenshoektunnel een haventunnel is, waarbij veertig procent zelfs havenintern transport is. Hij wees erop dat de vrachtwagens die er passeren in het kader van de havenactiviteiten samen jaarlijks 23 miljoen euro neertellen voor het gebruik van de tunnel. Volgens Bruyninckx zet de tol een rem op de ontwikkeling van de haven op Linkeroever en is de tolheffing nefast voor de concurrentiepositie van de haven. Ook havenbaas Fernand Huts, CEO van Katoennatie, trachtte in te verleden al de druk op de Vlaamse regering op te voeren om de tunnel tolvrij te maken.

Dat het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel weldegelijk soelaas kan brengen, bewijst het feit dat het Verkeerscentrum kan beslissen deze tunnel tolvrij te maken, wanneer er een zwaar ongeval gebeurt op de Antwerpse ring en ernstige verkeershinder verwacht wordt.

Het lijkt onbegrijpelijk dat tegenover de quasi unanimiteit vanuit de maatschappij en het bedrijfsleven de Vlaamse regering koppig weigert zelfs maar de tijdelijke afschaffing van de tolheffing door te voeren. Het argument dat wordt aangehaald tegen het tolvrij maken is van financiële aard. De concessieovereenkomst met de NV Liefkenshoek loopt immers tot 2037. Wanneer de tunnel tolvrij wordt gemaakt moet de Vlaamse overheid een schaduwtol betalen. De kostprijs van het tolvrij maken van zes maanden wordt door de Vlaamse regering geraamd op 25 miljoen euro.

Uit de eerder aangehaalde argumenten blijkt echter dat het tolvrij maken van de Liefkenshoek grote voordelen zou hebben op de verkeersintensiteit op de ring, de files, de verkeersveiligheid, de concurrentiepositie van de haven en onze economie in het algemeen. Om geen kostbare tijd meer verloren te laten gaan, stellen indieners voor dat zo snel mogelijk proefondervindelijk wordt onderzocht wat de effecten zijn van het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel door de tunnel tijdelijk tolvrij te maken.

Het Antwerpse bestuursakkoord tot slot spreekt zich niet uit over de al dan niet afschaffing van de tol aan de Liefkenshoektunnel, maar wil wel nagaan welke projecten, die kunnen ingepast worden in het Masterplan 2020, nu reeds gestart kunnen worden, zoals de optimalisatie van de bereikbaarheid van de Liefkenshoektunnel.

Voorstel

De Antwerpse gemeenteraad:

- overwegende de toenemende verkeersintensiteit en fileproblemen in de omgeving van Antwerpen en op de Antwerpse ring in het bijzonder;
- overwegende dat de files een zware economische kost hebben;
- overwegende dat de toegenomen verkeersintensiteit op de ring leidt tot een toename van het aantal ongevallen;
- overwegende dat de tol in de Liefkenshoektunnel een negatieve invloed heeft op de concurrentiepositie van de Antwerpse haven;

- overwegende dat de volledige uitvoering van het Masterplan 2020 nog lange tijd op zich zal laten wachten;
- overwegende dat er een breed maatschappelijk draagvlak bestaat voor het tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel;

vraagt het Antwerpse stadsbestuur bij de Vlaamse regering aan te dringen op:

1. het bij wijze van test tijdelijk tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel voor een periode van minstens zes maanden;
2. het onderzoeken van de mobiliteitseffecten van dit tolvrij maken op de verkeersstromen rond Antwerpen.

Filip Dewinter
Wim Van Osselaer
Bruno Valkeniers
Anke Van dermeersch
Gerolf Annemans